

HUGUES DE LIONNE (ST.GERMAIN-EN-LAYE)
AAN [CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)]
17-24 DECEMBER 1666
6593

Samenvatting: Lionne meldt dat Colbert uit naam van koning Lodewijk XIV een geschenk voor Huygens (een portret van de koning, ingelijst met diamanten) aan zijn zoon Christiaan zal overhandigen. Hij vraagt of er in de Republiek niet een prebende voor kapelmeester Dumont beschikbaar is.

Door Huygens ontvangen op 29 december 1666 en beantwoord op 6 januari 1667 (6595).

Datering: De brief is gedateerd 17 december; het postscriptum 24 december 1666.

Primaire bron: Amsterdam, Univ. Bibl., Hs. 29, map G (Lionne), nr. 2: brief (dubbelvel, 29x26cm, ab | -; autograaf).

Vroegere uitgaven: Worp 6, nr. 6593, p. 203: volledig.

— Decobert 1994, p. 108: onvolledig (<Si vous autres hérétiques ... mon propre compte.>).

Namen: Jean-Baptiste Colbert; Godefroy d'Estrades; Henri Dumont; Christiaan Huygens; Lodewijk XIV; Étienne de Milet (heer van Mésinay); Amalia van Solms; Willem III.

Plaats: Vaucluse.

Titel: Le parolette infide (air).

Glossarium: chanson (lied).

Transcriptie

¹À St.Germain-en-Laye, le 17e Décembre 1666.

Le parolette infide, dont j'ay fait voir le billet original au prototosne, m'ont fourni un moyen, que je n'avois point encore trouvé de servir le galant homme qui me fait ce reproche. J'ay si efficacement représenté que, servant aussi fidèlement que je fais, il m'estoit bien dur que quelqu'un eut occasion de me traiter de perfide, qu'on a commandé sur le champ le présent tant retardé, dont j'ay eu certainement plus de joye, que n'en aura il signore rimproveratore, à qui il est destiné. Il ne verra donc en moy à l'advenir rien ²qui ne luy plaise, mais le diable veut que la chanson dist immédiatement après: 'Ha, je ris,' c'est à dire mesmement en bon françois, 'Ha, je me moque,' et ³vous verrez témoiné en moy cette autre défaute, qui m'empescheroit de vous plaire, dont je suis au désespoir. Elle ne gastera néantmoins que l'entendement, et ma volonté et ma mémoire seront tousjours sans tasche à l'esgard de l'incomparable Constanter.

Lionne.

Entendez-vous avec Monsieur vostre fils pour retirer de Monsieur Colbert le présent qu'il a ordre de vous donner, et écrivez-luy que je vous l'ay fait sçavoir de la part du Roy.

J'advoue que ma mémoire m'a manqué à vous remercier des belles inspirations de la fontaine de Vaucluse, que j'ay trouvé admirables, comme beaucoup de gens beaucoup plus habiles que moy, à qui je les ay fort empressé de les lire. Si vous avez quelque production nouvelle à nous faire voir, je vous prie de nous en faire part. Monsieur l'Ambassadeur fera les complimens du Roy à Leurs Altesses, sur l'ordre qu'elles ont eu agréable d'envoyer à Monsieur Milet, et je viens faire les miens sur la promptitude de l'expédition. Je suis tout à vous.

1. Ontvangstnotitie van Huygens: 'R 29 Décembre 1666.'

2. <qui qui>, het eerste <qui> het laatste woord van een regel, het twee <qui> als eerste woord van de volgende regel.

3. Worp kon een aantal woorden in deze brief niet transcriberen: <vous verrez>, <ay> (voor <fort empressé>), <Monsieur l'Ambassadeur>, <ont> (voor <eu agréable>).

Si vous autres hérétiques, qui ne vous accomodez pas de chanoines ny de prébendes, en aurez quelque bonne à donner au brave Monsieur du Mont, Maître de la Chapelle du Roy, je mettray volontiers cette grace sur mon propre compte.

Tournez, s'il vous plaît, la page. | b |

À St.Germain, le 24e Décembre 1666.

J'avois escrit ce que dessus dez la semaine passée, mais il demeura sur ma table par mesgarde. J'ay depuis veu de mes yeux il regalo que Monsieur Colbert a préparé, et qu'il doit avoir donné à Monsieur vostre fils dez hyer, É un ritratto di suo maestro fregiato de diamanti.

Vertaling

Saint-Germain-en-Laye, 17 december 1666.

'Le parolette infide' ('De trouweloze woordjes'), waarvan ik het originele papier heb laten zien aan de ⁴hoogstgetroonde, hebben mij een middel verschaft, dat ik nog niet eerder heb gehad om de goede ⁵heer, die mij dit verwijt heeft gemaakt, van dienst te zijn. Ik heb zo goed kunnen voorwenden dat het mij, met mijn staat van trouwe dienst, zwaar viel dat iemand de gelegenheid had mij als een verrader te bejegenen, dat men ogenblikkelijk heeft bevolen het zo vertraagde geschenk te voorschijn te halen, waarover ik zeker nog meer vreugde heb gehad dan ⁶mijnheer de ⁷verwijter,⁴ voor wie het was bestemd. Hij zal daarom in de toekomst in mij niets zien wat hem mishaaft, maar de duivel wil dat het lied onmiddellijk daarna doorgaat met 'Ha, ik lach,' wat in goed Frans betekent 'Ha, ik drijf de spot ermee,' en u zult spoedig in mij dit andere gebrek ontdekken dat mij verhindert u tevreden te stellen, wat mij wanhopig maakt. Het zal niettemin slechts het begrijpen verknoeien, en mijn goede wil en herinnering zullen steeds vlekkeloos zijn jegens de onvergelykelijke Constanter.

Lionne.

Overlegt u eens met mijnheer uw ⁷zoon om van de heer [Jean-Baptiste] Colbert het geschenk los te krijgen dat hem is opgedragen aan u te geven, en schrijft u aan hem dat ik het u uit naam van de ⁸koning heb laten weten.

Ik moet bekennen dat ik door de onachtzaamheid van mijn geheugen heb nagelaten u te bedanken voor de fraaie ⁹gedachten over de bron in Vaucluse, die ik bewonderenswaardig vond, zoals vele mensen met meer kunde dan ik, aan wie ik ze nadrukkelijk ter lezing heb aanbevolen. Als u een of ander nieuw geesteskind hebt voortgebracht om ons te laten zien, verzoek ik u ons er deelgenoot van te maken. Mijnheer de ¹⁰ambassadeur zal de complimenten van de koning overbrengen aan Hunne ¹¹Hoogheden, over het bevel dat zij hebben gezonden aan de heer [Étienne de] Milet, en ik voeg er de mijne aan toe over de snelheid van handelen. Ik ben geheel de uwe.

4. Lodewijk XIV.

5. Huygens.

6. Huygens.

7. Christiaan Huygens.

8. Lodewijk XIV.

9. 'In stupendam provinciæ Vallem Clausam Francisci Petrarchæ olim secessum' (gedicht, 9 mei 1665, *Gedichten* 7, pp. 83-84) en 'A Valle Clausa Petrarchæ iterum adita ultimus discessus' (gedicht, 14 juni 1665, *Gedichten* 7, pp. 86087). Lionne kende de gedichten vermoedelijk omdat ze gedrukt zijn in Jacques-Pineton de Chambrun, *Relation de ce qui s'est passé au rétablissement d'Orange* (Orange: Eduard Raban, 1666), pp. 153-154 en 159-160.

10. Godefroy graaf d'Estrades.

11. Willem III en Amalia van Solms.

Wanneer u ketters, die zich niet kunnen voorzien van kanonikaten en beneficies, een goed kanonikaat hebben om aan de brave heer [Henri] Dumont, kapelmeester van de koning, te geven, zal ik deze gunst gaarne op mijn eigen rekening plaatsen.

Saint-Germain-en-Laye, 24 december 1666.

Ik heb het bovenstaande vorige week al geschreven, maar de brief bleef door onoplettendheid op mijn tafel liggen. Sindsdien heb ik met mijn eigen ogen ¹het geschenk¹ gezien dat de heer Colbert heeft laten klaarmaken, en dat hij gisteren al moet hebben gegeven aan mijnheer uw zoon. ¹Het is een portret van zijn ¹²meester, omlijst door diamanten.¹

12. Lodewijk XIV.